Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
C-serie

C/2024/6823

29.11.2024

AANBEVELING VAN DE RAAD

van 21 oktober 2024

inzake het economisch, begrotings-, werkgelegenheids- en structuurbeleid van Luxemburg

(C/2024/6823)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 121, lid 2, en artikel 148, lid 4,

Gezien Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad ([1]), en met name artikel 3, lid 3,

Gezien de aanbeveling van de Europese Commissie,

Gezien de resoluties van het Europees Parlement,

Gezien de conclusies van de Europese Raad,

Gezien het advies van het Comité voor de werkgelegenheid,

Gezien het advies van het Economisch en Financieel Comité,

Gezien het advies van het Comité voor sociale bescherming,

Gezien het advies van het Comité voor de economische politiek,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad ([2]), waarbij de herstel- en veerkrachtfaciliteit ("de faciliteit") werd ingesteld, is op 19 februari 2021 in werking getreden. De faciliteit biedt de lidstaten financiële ondersteuning voor de uitvoering van hervormingen en investeringen, die worden gerealiseerd met budgettaire stimulansen door de Unie. In overeenstemming met de prioriteiten van het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid, draagt de faciliteit bij aan het economisch en sociaal herstel en de uitvoering van duurzame hervormingen en investeringen, met name hervormingen en investeringen om de groene en de digitale transitie te bevorderen en de economieën van de lidstaten veerkrachtiger te maken. Zij helpt ook de overheidsfinanciën te versterken en de groei en werkgelegenheid op middellange en lange termijn te stimuleren, de territoriale cohesie binnen de Unie te verbeteren en de verdere uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten te ondersteunen.

(2) Verordening (EU) 2023/435 van het Europees Parlement en de Raad ([3]) ("de REPowerEU-verordening"), die op 27 februari 2023 is vastgesteld, heeft tot doel de Unie geleidelijk onafhankelijker te maken van de invoer van Russische fossiele brandstoffen. Dit zou moeten bijdragen tot energiezekerheid en de diversificatie van de energievoorziening van de Unie en tegelijkertijd het gebruik van hernieuwbare energiebronnen, de opslagcapaciteit voor energie en de energie-efficiëntie vergroten.

(3) Op 16 maart 2023 heeft de Commissie een mededeling gepubliceerd met de titel "Concurrentievermogen van de EU op lange termijn: blik op de periode na 2030", als basis voor beleidsbeslissingen en met als doel te werken aan een groeibevorderend regelgevingskader. De mededeling schetst het concurrentievermogen ten aanzien van negen elkaar versterkende aanjagers. Van die aanjagers zijn de toegang tot particulier kapitaal, onderzoek en innovatie, onderwijs

([1]) PB L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([3]) Verordening (EU) 2023/435 van het Europees Parlement en de Raad van 27 februari 2023 tot wijziging van Verordening (EU) 2021/241 wat betreft REPowerEU-hoofdstukken in herstel- en veerkrachtplannen en tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 en (EU) 2021/1755 en Richtlijn 2003/87/EG (PB L 63 van 28.2.2023, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

en vaardigheden en een goed functionerende eengemaakte markt de belangrijkste beleidsprioriteiten voor hervormingen en investeringen met als doel de huidige productiviteitsuitdagingen aan te pakken en het concurrentievermogen van de Unie en haar lidstaten op lange termijn op te bouwen. Op 14 februari 2024 heeft de Commissie een mededeling gepubliceerd met de titel "Het jaarverslag over de eengemaakte markt en het concurrentievermogen 2024". In die mededeling worden de sterktes en zwaktes van het concurrentievermogen van de eengemaakte markt van Europa beschreven. De ontwikkelingen van het jaar worden geschetst aan de hand van de negen geselecteerde aanjagers van het concurrentievermogen.

(4) Op 21 november 2023 heeft de Commissie de jaarlijkse duurzamegroeianalyse 2024 vastgesteld en daarmee de aanzet gegeven van het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid van 2024. Op 22 maart 2024 hechtte de Europese Raad zijn goedkeuring aan de prioriteiten van de analyse voor 2024 die rond de vier dimensies van concurrerende duurzaamheid zijn geconcentreerd. Op 21 november 2023 heeft de Commissie op basis van Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad ([4]) ook het waarschuwingsmechanismeverslag 2024 vastgesteld, waarin zij Luxemburg niet heeft genoemd als een van de lidstaten die mogelijk door onevenwichtigheden is geraakt of het risico loopt daardoor geraakt te worden, en waarvoor een diepgaande evaluatie nodig zou zijn. De Commissie heeft ook een aanbeveling vastgesteld voor een aanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone en een voorstel voor het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid voor 2024 waarin de uitvoering van de werkgelegenheidsrichtsnoeren en de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten wordt geanalyseerd. De Raad heeft de aanbeveling over het economisch beleid van de eurozone ([5]) (de "aanbeveling van 2024 over de eurozone") op 12 april 2024 aangenomen en het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid op 11 maart 2024. Op 18 april 2024 heeft de Commissie een advies goedgekeurd over het ontwerpbegrotingsplan 2024 van Luxemburg.

(5) Op 30 april 2024 is het nieuwe kader voor economische governance van de Unie in werking getreden. Het kader omvat de nieuwe Verordening (EU) 2024/1263 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht, de gewijzigde Verordening (EG) nr. 1467/97 van de Raad ([6]) over de bespoediging en verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten en de gewijzigde Richtlijn 2011/85/EU van de Raad ([7]) betreffende voorschriften voor de begrotingskaders van de lidstaten. De doelstellingen van het nieuwe kader voor economische governance zijn het bevorderen van gezonde en houdbare overheidsfinanciën, duurzame en inclusieve groei en veerkracht door middel van hervormingen en investeringen en het voorkomen van buitensporige overheidstekorten. Het nieuwe kader voor economische governance bevordert ook de nationale verantwoordelijkheid en heeft een grotere focus op de middellange termijn, in combinatie met een doeltreffendere en meer samenhangende handhaving. Elke lidstaat moet bij de Raad en de Commissie een nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn indienen. Een nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn bevat de budgettaire, hervormings- en investeringstoezeggingen van een lidstaat, met een planningshorizon van vier of vijf jaar, afhankelijk van de normale duur van de nationale legislatuurperiode. Het netto-uitgaventraject ([8]) van de nationale budgettair-structurele plannen voor de middellange termijn moet voldoen aan de vereisten van Verordening (EU) 2024/1263, met inbegrip van de vereisten om de overheidsschuld aan het einde van de aanpassingsperiode op een plausibel neerwaarts pad te brengen of te houden of op een prudent niveau onder 60 % van het bruto binnenlands product (bbp) te houden en om het overheidstekort op middellange termijn onder de in het Verdrag vastgelegde referentiewaarde van 3 % van het bbp te brengen en/of te houden. Indien een lidstaat zich overeenkomstig de criteria van Verordening (EU) 2024/1263 verbindt tot een relevante reeks hervormingen en investeringen, kan de aanpassingsperiode met maximaal drie jaar worden verlengd. Om de opstelling van die nationale budgettair-structurele plannen voor de middellange termijn te ondersteunen, heeft de Commissie op 21 juni 2024 richtsnoeren gepubliceerd over de informatie die de lidstaten moeten verstrekken in hun nationale budgettair-structurele plannen voor de middellange termijn en jaarlijkse voortgangsverslagen. Overeenkomstig de artikelen 5 en 36 van Verordening (EU) 2024/1263 heeft de Commissie in voorkomend geval referentiepaden en technische informatie aan de lidstaten bezorgd. De lidstaten moeten hun nationale budgettair-structurele plannen voor de middellange termijn uiterlijk op 20 september 2024 indienen, tenzij de lidstaat en de Commissie een redelijke verlenging van de termijn overeenkomen. Overeenkomstig hun nationale wettelijke kaders kunnen de lidstaten hun ontwerpplannen voor de middellange termijn met hun nationale parlementen bespreken, de onafhankelijke begrotingsinstellingen vragen een advies uit te brengen en de sociale partners en andere nationale belanghebbenden raadplegen.

([4]) Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 betreffende de preventie en correctie van macro-economische onevenwichtigheden (PB L 306 van 23.11.2011, blz. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) Aanbeveling van de Raad van 12 april 2024 over het economisch beleid van de eurozone (PB C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Verordening (EG) nr. 1467/97 van de Raad van 7 juli 1997 over de bespoediging en verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten (PB L 209 van 2.8.1997, blz. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Richtlijn 2011/85/EU van de Raad van 8 november 2011 tot vaststelling van voorschriften voor de begrotingskaders van de lidstaten (PB L 306 van 23.11.2011, blz. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Netto-uitgaven in de zin van artikel 2, punt 2), van Verordening (EU) 2024/1263: "netto-uitgaven" zijn de overheidsuitgaven ongerekend i) rente-uitgaven; ii) discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde; iii) uitgaven voor programma's van de Unie die volledig met inkomsten uit Uniefondsen worden gefinancierd; iv) nationale uitgaven voor medefinanciering van door de Unie gefinancierde programma's; v) cyclische elementen van de uitgaven voor werkloosheidsuitkeringen, en vi) eenmalige en andere tijdelijke maatregelen.

(6) In 2024 blijft het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid evolueren in overeenstemming met de uitvoering van de faciliteit. De volledige uitvoering van de herstel- en veerkrachtplannen blijft essentieel voor de verwezenlijking van de beleidsprioriteiten in het kader van het Europees Semester, aangezien de plannen helpen bij het doeltreffend aanpakken van alle of een aanzienlijk deel van de problemen die zijn aangehaald in de relevante landspecifieke aanbevelingen die in de afgelopen jaren zijn gedaan. De landspecifieke aanbevelingen van 2019, 2020, 2022 en 2023 blijven onverminderd van belang voor herstel- en veerkrachtplannen die zijn herzien, bijgewerkt of gewijzigd overeenkomstig de artikelen 14, 18 en 21 van Verordening (EU) 2021/241.

(7) Op 30 april 2021 heeft Luxemburg overeenkomstig artikel 18, lid 1, van Verordening (EU) 2021/241 zijn herstel- en veerkrachtplan ingediend bij de Commissie. Op grond van artikel 19 van Verordening (EU) 2021/241 heeft de Commissie de relevantie, doeltreffendheid, efficiëntie en samenhang van het herstel- en veerkrachtplan beoordeeld overeenkomstig de in bijlage V bij die verordening opgenomen beoordelingsrichtsnoeren. Op 13 juli 2021 heeft de Raad zijn uitvoeringsbesluit betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Luxemburg ([9]) vastgesteld, dat werd gewijzigd op 17 januari 2023 op grond van artikel 18, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241 om de maximale financiële bijdrage voor niet terug te betalen financiële steun bij te werken ([10]). De tranches worden vrijgegeven als de Commissie overeenkomstig artikel 24, lid 5, van Verordening (EU) 2021/241 verklaart dat Luxemburg de desbetreffende in het uitvoeringsbesluit van de Raad vastgelegde mijlpalen en streefdoelen op bevredigende wijze heeft verwezenlijkt. Bevredigende verwezenlijking impliceert dat de verwezenlijking van eerdere mijlpalen en streefdoelen niet is teruggedraaid.

(8) Op 26 april 2024 heeft Luxemburg zijn nationale hervormingsprogramma 2024 ingediend, en op 25 april 2024 zijn stabiliteits- en groeiprogramma 2024, in overeenstemming met artikel 4, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad ([11]). Overeenkomstig artikel 27 van Verordening (EU) 2021/241 weerspiegelt het nationale hervormingsprogramma 2024 ook de halfjaarlijkse verslaglegging van Luxemburg over de vorderingen bij de verwezenlijking van zijn herstel- en veerkrachtplan.

(9) Op 19 juni 2024 heeft de Commissie het landverslag 2024 voor Luxemburg gepubliceerd. Daarin werd de vooruitgang beoordeeld die Luxemburg heeft geboekt bij de uitvoering van de desbetreffende landspecifieke aanbevelingen die de Raad tussen 2019 en 2023 heeft aangenomen, en werd de balans opgemaakt van de uitvoering door Luxemburg van het herstel- en veerkrachtplan. Op basis van die analyse werden in het landverslag lacunes vastgesteld met betrekking tot de uitdagingen die niet of slechts gedeeltelijk worden aangepakt in het herstel- en veerkrachtplan, alsook nieuwe en opkomende uitdagingen. Ook werd de voortgang beoordeeld die Luxemburg heeft geboekt bij de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten en bij de verwezenlijking van de kerndoelen van de Unie inzake werkgelegenheid, vaardigheden en armoedebestrijding, alsook bij de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties.

(10) Volgens door Eurostat gevalideerde gegevens is het overheidstekort van Luxemburg toegenomen van 0,3 % van het bbp in 2022 tot 1,3 % in 2023, terwijl de overheidsschuld is gestegen van 24,7 % van het bbp eind 2022 tot 25,7 % eind 2023.

(11) Op 12 juli 2022 heeft de Raad aanbevolen dat Luxemburg actie onderneemt om ervoor te zorgen dat de groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven in 2023 in overeenstemming is met een algemene neutrale fiscale beleidskoers ([12]), rekening houdend met de aanhoudende tijdelijke en gerichte steun aan huishoudens en bedrijven die het meest kwetsbaar zijn voor stijgingen van de energieprijzen en aan mensen die Oekraïne ontvluchten. Luxemburg kreeg de aanbeveling klaar te staan om de lopende uitgaven aan te passen aan de veranderende situatie. Luxemburg kreeg ook de aanbeveling om meer overheidsinvesteringen te doen voor de groene en de digitale transitie, en voor energiezekerheid in het kader van het REPowerEU-initiatief, onder meer door gebruik te maken van de faciliteit en andere Uniefondsen. Volgens ramingen van de Commissie was de begrotingskoers ([13]) in 2023 expansief (3,2 % van het bbp), in een context van hoge inflatie. De groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven (ongerekend discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde) in 2023 leverde een expansieve bijdrage aan de begrotingskoers van 2,7 % van het bbp op. De expansieve groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven (ongerekend discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde) was het

([9]) ST 10155/21 INIT en ST 10155/21 ADD 1.

([10]) Uitvoeringsbesluit van de Raad van 17 januari 2023 tot wijziging van het uitvoeringsbesluit van 13 juli 2021 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Luxemburg (doc. ST 16022/22 INIT).

([11]) Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad van 7 juli 1997 over versterking van het toezicht op begrotingssituaties en het toezicht op en de coördinatie van het economisch beleid (PB L 209 van 2.8.1997, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

([12]) Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie bedraagt de potentiële outputgroei op middellange termijn van Luxemburg, die wordt gebruikt als maatstaf voor de begrotingskoers, in 2023 nominaal 5,6 %, op basis van de gemiddelde reële potentiële groei over tien jaar en de bbp-deflator van 2023.

([13]) De begrotingskoers wordt afgemeten aan de jaarlijkse verandering in de onderliggende begrotingssituatie van de overheid. Op basis daarvan wordt de economische impuls beoordeeld die uitgaat van het begrotingsbeleid — zowel het op nationaal niveau gefinancierde beleid als het beleid dat uit de begroting van de Unie wordt gefinancierd. De begrotingskoers wordt gemeten als het verschil tussen i) het groeipotentieel op middellange termijn en ii) de verandering in de primaire uitgaven (discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde niet meegerekend), exclusief de tijdelijke COVID-19-crisismaatregelen, maar inclusief de uitgaven gefinancierd door niet terug te betalen steun (subsidies) in het kader van de faciliteit en andere Uniefondsen.

gevolg van niet-gerichte noodmaatregelen op energiegebied, permanente verhogingen van de lonen in de overheidssector en de sociale uitkeringen, hogere investeringsuitgaven van de overheid en de verlaging van de btw-tarieven met een procentpunt in 2023. Al met al was de groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven in 2023 niet in overeenstemming met de aanbeveling van de Raad van 12 juli 2022. In 2023 bedroegen de met subsidies uit hoofde van de faciliteit en andere Uniefondsen gefinancierde uitgaven 0,1 % van het bbp. De nationaal gefinancierde investeringen bedroegen 4,7 % van het bbp in 2023, een stijging van 0,5 procentpunt ten opzichte van 2022. Luxemburg financierde aanvullende investeringen via de faciliteit en andere Uniefondsen. Het land financierde overheidsinvesteringen voor de groene en de digitale transitie, bijvoorbeeld op het gebied van openbaar vervoer, energie-efficiëntie en groene mobiliteit, alsook digitale overheidsdiensten. Die overheidsinvesteringen zijn deels uit de faciliteit en andere Uniefondsen gefinancierd.

(12) In het stabiliteitsprogramma 2024 wordt in het macro-economische scenario dat aan de begrotingsprognoses ten grondslag ligt, uitgegaan van een reële bbp-groei van 2,0 % in 2024 en 3,0 % in 2025, terwijl de inflatie, gemeten aan de hand van het geharmoniseerd indexcijfer van de consumptieprijzen (GICP), wordt geraamd op 1,9 % in 2024 en 3,2 % in 2025. Het overheidstekort stijgt naar verwachting tot 1,2 % van het bbp in 2024 en blijft in 2025 stabiel op 1,2 % van het bbp, terwijl de overheidsschuldquote toeneemt tot 26,5 % eind 2024 en 26,9 % eind 2025. Het overheidstekort zal na 2025 naar verwachting geleidelijk afnemen tot 0,9 % van het bbp in 2026, en stabiel blijven in 2027. Het overheidssaldo blijft gedurende de looptijd van het programma dus onder de in het Verdrag vastgelegde tekortreferentiewaarde van 3 % van het bbp. De overheidsschuldquote stijgt op haar beurt na 2025 geleidelijk tot 27,3 % in 2026 en blijft stabiel in 2027.

(13) Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zal het reële bbp groeien met 1,4 % in 2024 en 2,3 % in 2025 en zal de inflatie, gemeten aan de hand van het GICP, in 2024 2,3 % en in 2025 2,0 % bedragen.

(14) Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zal het overheidstekort in 2024 1,7 % van het bbp bedragen, terwijl de overheidsschuldquote tegen eind 2024 zal stijgen tot 27,1 %. De stijging van de tekortquote in 2024 is voornamelijk het gevolg van aanhoudend hoge uitgaven voor de beloning van overheidspersoneel en sociale uitkeringen als gevolg van de automatische indexering, en lagere inkomsten, voornamelijk als gevolg van discretionaire maatregelen zoals de opwaartse bijstelling van de schijven van de personenbelasting en het compenseren van ondernemingen voor de derde tranche van de loonindex van 2023 via een verlaging van de socialezekerheidsbijdragen van de werkgevers in 2024. Volgens de ramingen van de Commissie is de begrotingskoers in 2024 expansief (0,4 % van het bbp).

(15) Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zullen in 2024 uitgaven ten belope van 0,1 % van het bbp worden gefinancierd met niet terug te betalen steun ("subsidies") uit hoofde van de faciliteit, tegenover minder dan 0,1 % van het bbp in 2023. De met subsidies uit hoofde van de faciliteit gefinancierde uitgaven zullen hoogwaardige investeringen en productiviteitsverhogende hervormingen mogelijk maken zonder dat dit rechtstreekse gevolgen heeft voor het overheidssaldo of de overheidsschuld van Luxemburg.

(16) Op 14 juli 2023 heeft de Raad Luxemburg aanbevolen ([14]) een voorzichtig begrotingsbeleid te voeren, met name door de nominale stijging van de nationaal gefinancierde netto primaire uitgaven ([15]) in 2024 te beperken tot maximaal 4,8 %. De lidstaten is verzocht er bij het uitvoeren van hun begroting 2023 en het opstellen van hun ontwerpbegrotingsplannen voor 2024 rekening mee te houden dat de Commissie aan de Raad zou voorstellen om op een tekort gebaseerde buitensporigtekortprocedures in te leiden op basis van de begrotingsresultaten voor 2023. Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie nemen de nationaal gefinancierde netto primaire uitgaven van Luxemburg in 2024 toe met 6,8 %, hetgeen meer dan de aanbevolen maximale groei is. Die overschrijding van de aanbevolen maximale groei van de nationaal gefinancierde netto primaire uitgaven komt neer op 0,9 % van het bbp in 2024. Het risico bestaat dat dit niet in overeenstemming is met de aanbeveling van de Raad.

(17) Bovendien heeft de Raad Luxemburg aanbevolen om de geldende noodsteunmaatregelen voor energie in 2023 en 2024 zo snel mogelijk af te bouwen, en de daarmee samenhangende besparingen te gebruiken om het overheidstekort terug te dringen. De Raad heeft voorts aanbevolen dat, indien hernieuwde stijgingen van de energieprijzen nieuwe of voortgezette steunmaatregelen vereisen, Luxemburg ervoor zou moeten zorgen dat dergelijke steunmaatregelen gericht zijn op de bescherming van kwetsbare huishoudens en bedrijven, budgettair haalbaar zijn, en stimulansen voor energiebesparing behouden. Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie, waarin ervan wordt uitgegaan dat de maatregelen ter beperking van de stijging van de gas- en

([14]) Aanbeveling van de Raad van 14 juli 2023 over het nationale hervormingsprogramma 2023 van Luxemburg en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2023 van Luxemburg (PB C 312 van 1.9.2023, blz. 145).

([15]) Netto primaire uitgaven worden gedefinieerd als nationaal gefinancierde uitgaven ongerekend i) discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde; ii) rente-uitgaven; iii) conjuncturele werkloosheidsuitgaven, en iv) eenmalige en andere tijdelijke maatregelen.

elektriciteitsprijzen en de subsidies om de verwarmingskosten te beheersen in 2024 en 2025 van kracht blijven, bedragen de nettobegrotingskosten ([16]) van de steunmaatregelen voor energie naar raming 0,9 % van het bbp in 2023, 0,5 % in 2024 en 0,3 % in 2025 ([17]).

(18) Indien de daarmee gepaard gaande besparingen worden gebruikt om het overheidstekort terug te dringen, zoals aanbevolen door de Raad, zouden deze prognoses een begrotingsaanpassing van 0,5 % van het bbp in 2024 impliceren, terwijl de nationaal gefinancierde netto primaire uitgaven ([18]) in dat jaar zorgen voor een expansieve bijdrage aan de begrotingskoers ten belope van 0,3 % van het bbp. De verwachting is dat de noodsteunmaatregelen voor energie niet zo snel mogelijk zullen worden afgebouwd in 2023 en 2024. Het risico bestaat dat dit niet in overeenstemming is met de aanbeveling van de Raad. Bovendien zullen de daarmee samenhangende besparingen naar verwachting niet volledig worden gebruikt om het overheidstekort terug te dringen. Het risico bestaat dat ook dit niet in overeenstemming is met de aanbeveling van de Raad. De begrotingskosten van de noodsteunmaatregelen voor energie ter bescherming van kwetsbare huishoudens en bedrijven worden geraamd op 0,1 % van het bbp in 2024 (0,4 % in 2023), waarvan minder dan 0,1 % van het bbp het prijssignaal behoudt om de vraag naar energie te verminderen en de energie-efficiëntie te verhogen (0,3 % in 2023).

(19) Daarnaast heeft de Raad Luxemburg aanbevolen om nationaal gefinancierde overheidsinvesteringen in stand te houden en te zorgen voor een doeltreffende absorptie van subsidies uit hoofde van de faciliteit en van andere Uniefondsen, met name om de groene en de digitale transitie te bevorderen. Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zullen de nationaal gefinancierde overheidsinvesteringen naar verwachting licht dalen tot 4,6 % van het bbp in 2024 (tegenover 4,7 % van het bbp in 2023). Dit is voornamelijk het gevolg van de vertraging bij de levering van een militaire satelliet, die nu naar verwachting in 2025 zal plaatsvinden. Gezien deze extra factor en gezien de verwachting dat de overheidsinvesteringsquote van Luxemburg stabiel en op een hoog niveau zal blijven gedurende de prognoseperiode van de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie, wordt geoordeeld dat de overheidsinvesteringen in 2024 in overeenstemming zullen zijn met de aanbeveling van de Raad. De overheidsuitgaven die worden gefinancierd met inkomsten uit Uniefondsen, met inbegrip van subsidies uit hoofde van de faciliteit, zullen daarentegen naar verwachting stijgen van 0,1 % van het bbp in 2023 tot 0,2 % van het bbp in 2024.

(20) Op basis van de beleidsmaatregelen die op de afsluitdatum van de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie bekend waren en bij ongewijzigd beleid, wordt in 2025 een overheidstekort van 1,9 % van het bbp verwacht. De overheidsschuldquote stijgt volgens het plan tot 28,5 % eind 2025. De stijging van de tekortquote in 2025 is voornamelijk het gevolg van hogere uitgaven voor de beloning van overheidspersoneel, sociale uitkeringen en overheidsinvesteringen.

(21) Door de verwachte demografische verschuiving naar een vergrijzende bevolking in combinatie met een afname van de nettomigratie zullen de pensioenuitgaven van de overheid de komende decennia waarschijnlijk aanzienlijk stijgen. Verwacht wordt dat in de tweede helft van dit decennium de pensioenuitgaven de inkomsten uit bijdragen gaan overtreffen en dat dit tekort daarna geleidelijk zal toenemen. Deze onbalans kan grotendeels worden toegeschreven aan een toenemend aantal gepensioneerden per werknemer, als gevolg van de vergrijzing van de bevolking, wat leidt tot een grotere grijze druk. Volgens het vergrijzingsverslag 2024 van de Commissie wordt verwacht dat de reserves die er zijn om het financiële evenwicht van het pensioenstelsel te beschermen, tegen het begin van de jaren 2040 tot onder de in de nationale wetgeving vastgestelde drempel zullen dalen als er geen beleidsaanpassingen komen. Volgens prognoses zijn deze reserves vervolgens binnen vijf of zes jaar nadat die drempel wordt bereikt al uitgeput. Op langere termijn zal de stijging van de pensioenuitgaven naar verwachting verdubbelen tot ongeveer 17 % van het bbp in 2070, mogelijk het hoogste percentage binnen de Unie. Dit zou de financiële houdbaarheid van het Luxemburgse pensioenstelsel in gevaar brengen en de overheidsschuld doen toenemen. Maatregelen om een langer beroepsleven en een hogere participatiegraad voor oudere werknemers te stimuleren, zouden helpen om dit probleem op te lossen en de economische groei ondersteunen.

(22) In het decennium vóór de recente energieschok bleef de groei van het aanbod op de woningmarkt achter bij de snelle bevolkingsgroei en de toename van hypotheekleningen. Voornamelijk vanwege het vasthouden van gronden zit er weinig beweging in het woningaanbod. Dit heeft geleid tot een aanzienlijk woningtekort, stijgende kosten en risico's op het gebied van overwaardering en verminderde betaalbaarheid — problemen die kwetsbare bevolkingsgroepen onevenredig treffen en die de aantrekkelijkheid van Luxemburg voor zowel werknemers als bedrijven kunnen

([16]) Het cijfer geeft het niveau weer van de jaarlijkse begrotingskosten van die maatregelen, inclusief inkomsten en uitgaven en, in voorkomend geval, ongerekend de inkomsten uit belastingen op uitzonderlijke winsten van energieleveranciers.

([17]) Voor maatregelen die volgens Luxemburg tot eind 2024 van kracht blijven, is de aanname in de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie dat deze ook in 2025 begrotingsgevolgen hebben. Op 11 juni 2024 kondigde de minister-president aan dat de meeste steunmaatregelen voor energie vanaf 1 januari 2025 zullen worden uitgefaseerd, behalve het prijsplafond voor elektriciteit (na 1 januari 2025 wordt de helft van de prijsstijging nog steeds gecompenseerd) en drie gerichte maatregelen voor huishoudens met een lager inkomen en verpleeghuizen.

([18]) Deze bijdrage wordt gemeten als de verandering in primaire overheidsuitgaven ongerekend i) incrementele begrotingsgevolgen van discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde; ii) eenmalige maatregelen; iii) conjuncturele werkloosheidsuitgaven, en iv) uitgaven gefinancierd met niet terug te betalen steun (subsidies) in het kader van de faciliteit en andere fondsen van de Unie, ten opzichte van de gemiddelde potentiële nominale bbp-groei op middellange termijn (tien jaar), uitgedrukt als een verhouding tot het nominale bbp.

aantasten. In 2023 kende de huizenmarkt een scherpe neergang als gevolg van de vertragende effecten van de hogere energieprijzen en de monetaire verkrapping, die het consumentenvertrouwen hebben aangetast. De daaropvolgende daling van het woning- en grondaanbod tot een recorddieptepunt heeft de prijscorrecties die nodig waren belemmerd en heeft geleid tot een duidelijke afname van de bouwactiviteit. Langdurige inspanningen om de marktprijzen te stabiliseren zijn niet geslaagd, deels omdat het belastingstelsel meer inkomsten genereert uit de verkoop en aankoop van onroerend goed dan uit het bezit van vastgoed, wat bijdraagt tot de starre prijzen en cyclische stijgingen. Hoewel recente begrotingsmaatregelen de financiële druk op huishoudens en de bouwsector hebben verlicht, hebben subsidies voor eigenwoningbezit de huizenprijzen exclusief belastingen juist opgedreven, wat voornamelijk ten goede kwam aan rijke eigenaren en investeerders.

(23) Luxemburg is een kleine en open economie met een grote internationale financiële sector, waar veel multinationale groepen in het kader van hun bedrijfsactiviteiten grote geldstromen doorheen sluizen. Een aanzienlijk deel van deze activiteiten vindt echter plaats tussen verschillende entiteiten binnen dezelfde multinationale groepen. Zij kunnen misbruik maken van mazen in het Luxemburgse belastingstelsel die het belastbaar inkomen verlagen. Er blijft bezorgdheid bestaan over maatregelen die een te eng toepassingsgebied hebben, wat mogelijk maakt dat er lage of geen bronbelasting wordt geheven op uitgaande betalingen van interesten en royalty's aan laag- of niet-belastende jurisdicties ([19]). Richtlijn (EU) 2022/2523 van de Raad ([20]) ("de pijler 2-richtlijn") is op 1 januari 2024 in Luxemburg in werking getreden en daarbij is een minimaal effectief vennootschapsbelastingtarief van 15 % ingevoerd voor multinationals die in het land actief zijn. Gezien het toepassingsgebied van de richtlijn zal de kwestie van uitgaande betalingen naar verwachting slechts gedeeltelijk worden aangepakt, aangezien zij beperkt is tot grote multinationale ondernemingen en bepaalde sectoren ervan zijn uitgesloten.

(24) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt b), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.2 van bijlage V bij die verordening bevat het herstel- en veerkrachtplan een uitgebreide reeks elkaar versterkende hervormingen en investeringen die uiterlijk in 2026 moeten zijn uitgevoerd. Verwacht wordt dat die hervormingen en investeringen helpen bij het doeltreffend aanpakken van alle of een aanzienlijk deel van de uitdagingen die in de desbetreffende landspecifieke aanbevelingen zijn vastgesteld. Om het concurrentievermogen van Luxemburg op lange termijn te stimuleren door middel van de groene en de digitale transitie, en tegelijkertijd sociale rechtvaardigheid te waarborgen, is het van essentieel belang om binnen deze krappe termijn snel werk te maken van de doeltreffende uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk zodra dat is goedgekeurd. Om uiterlijk in augustus 2026 de toezeggingen van het herstel- en veerkrachtplan na te komen, is het voor Luxemburg van essentieel belang om de uitvoering van de hervormingen en de investeringen voort te zetten. De systematische betrokkenheid van lokale autoriteiten, sociale partners, het maatschappelijk middenveld en andere relevante belanghebbenden blijft belangrijk om te zorgen voor een breed gevoelde verantwoordelijkheid voor de succesvolle uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan.

(25) In het kader van de tussentijdse evaluatie van de cohesiebeleidsprogramma's moet Luxemburg overeenkomstig artikel 18 van Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad ([21]) elk programma ondersteund door het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO), het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+), het Cohesiefonds en het Fonds voor een rechtvaardige transitie uiterlijk in maart 2025 toetsen aan onder meer de uitdagingen zoals benoemd in de landspecifieke aanbevelingen 2024, en zijn nationale energie- en klimaatplan. Die toetsing vormt de basis voor de definitieve toewijzing van de financiering van de Unie die in elk programma is opgenomen. Luxemburg heeft enige vooruitgang geboekt met de uitvoering van cohesiebeleidsprogramma's en de Europese pijler van sociale rechten, maar er zijn nog een aantal uitdagingen. In Luxemburg zijn er ook nog steeds aanzienlijke sociaal-economische verschillen tussen de steden, kleinere plaatsen, buitenwijken en niet-stedelijke gebieden. Het is van belang om de uitvoering van het cohesiebeleid te versnellen, en de in de programma's overeengekomen prioriteiten blijven van belang. Het is met name belangrijk dat investeringen in verband met de groene en de digitale transitie snel worden doorgevoerd. Investeren in vaardigheden om loopbaanwisselingen en beroepsmobiliteit te vergemakkelijken in overeenstemming met de behoeften van de arbeidsmarkt, met bijzondere aandacht voor oudere werknemers en laaggeschoolden en voor de activering en sociale integratie van kwetsbare personen, met name mensen met een migratieachtergrond, blijft een prioriteit. Ook de uitvoering van de Europese kindergarantie, ingesteld bij Aanbeveling (EU) 2021/1004 van de Raad ([22]), blijft belangrijk, met name wat betreft de integratie van kansarme leerlingen door middel van onderwijs en opleiding van hoge kwaliteit. Luxemburg zou ook gebruik kunnen maken van het platform voor strategische technologieën voor Europa, dat is vastgesteld bij

([19]) Laag- of niet-belastende jurisdicties buiten de landen die op de Unielijst van niet-coöperatieve jurisdicties staan.

([20]) Richtlijn (EU) 2022/2523 van de Raad van 14 december 2022 tot waarborging van een mondiaal minimumniveau van belastingheffing voor groepen van multinationale ondernemingen en omvangrijke binnenlandse groepen in de Unie (PB L 328 van 22.12.2022, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2523/oj).

([21]) Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Cohesiefonds, het Fonds voor een rechtvaardige transitie en het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en de financiële regels voor die fondsen en voor het Fonds voor asiel, migratie en integratie, het Fonds voor interne veiligheid en het Instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([22]) Aanbeveling (EU) 2021/1004 van de Raad van 14 juni 2021tot instelling van een Europese kindergarantie (PB L 223 van 22.6.2021, blz. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj).

Verordening (EU) 2024/795 van het Europees Parlement en de Raad ([23]), om industriële transformatie te ondersteunen, met name door te investeren in strategische waardeketens zoals de nettonulindustrie, het koolstofvrij maken van energie-intensieve industrieën en digitale innovatie.

(26) Naast de economische en sociale uitdagingen die in het herstel- en veerkrachtplan en andere Uniefondsen aan bod komen, staat Luxemburg voor een aantal extra uitdagingen in verband met zwakke punten in het onderwijsstelsel die de ongelijkheid vergroten en vraagstukken in verband met bedrijfsinvesteringen in onder meer O&O, het energiebeleid en de groene transitie, waaronder potentiële belemmeringen voor de transitie weg van fossiele brandstoffen en problemen met het vervoersnetwerk.

(27) De basisvaardigheden en algemene prestaties van de leerlingen hangen grotendeels af van hun sociaaleconomische en taalachtergrond. Het gemiddelde niveau van belangrijke kennis en vaardigheden op 15-jarige leeftijd ligt in Luxemburg aanzienlijk lager dan het Uniegemiddelde, uitgaande van de metingen van het Programme for International Student Assessment (PISA) in het meest recente onderzoek van 2018 dat Luxemburg besloeg. De kloof tussen bevoorrechte en kansarme leerlingen is in Luxemburg groter dan in alle andere lidstaten. Het onderwijssysteem biedt niet alle leerlingen de basisvaardigheden die nodig zijn om te voldoen aan de behoeften op de arbeidsmarkt in het land. Uit de nationale competentietests blijkt dat leerlingen aan het begin van hun schoolloopbaan de essentiële basisvaardigheden hebben om te beginnen met leren lezen en schrijven, ook al zijn die basisvaardigheden in verschillende mate ontwikkeld. Tegen de tijd dat zij het derde jaar van de basisschool bereiken en rond de acht jaar oud zijn, is dat verschil in vaardigheden echter toegenomen. De prestaties op het gebied van Duits leesbegrip en wiskunde zijn merkbaar achteruitgegaan, en dan gaat het met name om de prestaties van leerlingen met een kansarme achtergrond of van leerlingen van wie de eerste taal noch Duits noch Luxemburgs is. De groene transitie brengt structurele veranderingen voor de arbeidsmarkt met zich mee. In dit verband is er een toename te zien van de bij- en omscholing in krimpende en transformerende sectoren en worden er verdere maatregelen uitgewerkt om verschillen in vaardigheden te dichten door voor de arbeidsmarkt relevante voortgezette beroepsopleidingen op te zetten. Er is echter nog steeds een risico op discrepanties tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden.

(28) Het percentage dat aan opleidingen heeft deelgenomen in de afgelopen twaalf maanden, ligt boven het Uniegemiddelde (50 % tegenover 46,6 %), maar er blijven grote verschillen tussen groepen bestaan. Veel werklozen volgen opleidingen, maar dat geldt minder voor mensen met een laag vaardigheidsniveau (24,2 %) en voor oudere werknemers (32,5 %). Uit sectorale studies van beroepen en vaardigheden, uitgevoerd door de openbare dienst voor arbeidsvoorziening in samenwerking met de bedrijfsfederatie (“Union des entreprises luxembourgeoises”), blijkt dat er in alle sectoren steeds meer vraag is naar vaardigheden op alle gebieden, en met name interdisciplinaire vaardigheden (bijvoorbeeld gedragsvaardigheden, digitale vaardigheden, managementvaardigheden en taalvaardigheden) en aanpassingsvermogen. Hoewel de OESO bevestigde dat Luxemburg in 2023 op het gebied van vaardigheden goed heeft gepresteerd, wees zij ook op grote uitdagingen zoals talenttekorten, lage deelname aan volwasseneneducatie onder de meest achtergestelde groepen en het gebrek aan betrouwbare gegevens over de behoeften aan vaardigheden. Ondanks talrijke initiatieven die de afgelopen jaren zijn ontplooid om beroepsopleidingen voor werkzoekenden te bevorderen, de uitdagingen van de digitalisering het hoofd te bieden en beter toegerust te zijn op toekomstige vaardigheidsbehoeften, zijn er nog steeds doeltreffende oplossingen nodig om de toegang tot een leven lang leren voor minder geschoolde en oudere werknemers te verbeteren.

(29) De arbeidsproductiviteit in Luxemburg blijft een van de hoogste in de Unie. Sinds de wereldwijde financiële crisis is die echter sterk gedaald, en dit is de laatste tijd versneld. Al tientallen jaren is het niveau van bedrijfsinvesteringen een van de laagste in de Unie, met name op het gebied van O&O. De traditioneel lage investeringsniveaus, die worden gerechtvaardigd door de verminderde behoeften van de Luxemburgse dienstengerichte economie, kunnen niet langer volstaan in het licht van de nieuwe uitdagingen van de groene en de digitale transitie die nog bovenop de bestaande komen. Het tekort aan arbeidskrachten vormt een belangrijk obstakel voor investeringen en dit probleem zou kunnen verergeren als gevolg van de hoge huizenprijzen, grote afstanden tussen woning en werkplek en verkeerscongestie, die Luxemburg als werkplek minder aantrekkelijk maken. De drie opvolgende loonindexeringen als gevolg van de hoge inflatie in 2023 — de eerste keer dat dit is gebeurd — hebben gevolgen gehad voor het concurrentievermogen van bedrijven in verschillende sectoren, met de grootste impact voor de niet-financiële bedrijfssectoren en met name de minder productieve sectoren, ondanks de gedeeltelijke compensatie voor bedrijven door de overheid voor de derde loonindexering. Als deze trend aanhoudt, zou dit een belemmering kunnen vormen voor greenfieldinvesteringen en bedrijven die zich in Luxemburg willen vestigen, mogelijk op andere gedachten kunnen brengen.

([23]) Verordening (EU) 2024/795 van het Europees Parlement en de Raad van 29 februari 2024 tot oprichting van het platform voor strategische technologieën voor Europa (STEP) en tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG en Verordeningen (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 en (EU) 2021/241 (PB L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

(30) De overheidssteun voor bedrijfsinnovatie in Luxemburg is momenteel beperkt in vergelijking met andere landen, die vaak indirecte steun verlenen in de vorm van belastingkredieten voor O&O. De regering besteedt momenteel 25 % van haar O&O-budget aan specifieke projecten, waarbij in sommige gevallen particuliere partners betrokken zijn, terwijl de meerderheid (75 %) naar instellingen gaat. O&O door bedrijven kan rekenen op een relatief klein deel van de financiering van de overheid, namelijk 6 %. Om innovatie doeltreffender te ondersteunen, zou Luxemburg kunnen overwegen zijn financieringsmodel te versterken door meer samenwerkingsprojecten met de particuliere sector erin op te nemen. Door rechtstreeks te investeren in door het bedrijfsleven aangestuurde innovatie kan het land particuliere O&O-inspanningen stimuleren en zijn totale productiviteit verhogen.

(31) Het behoud van de rol van Luxemburg als belangrijk mondiaal financieel centrum en tegelijkertijd zorgen voor een robuuste binnenlandse economie vormt een grote uitdaging. De financiële sector, die goed is voor bijna een derde van het bbp, heeft veel baat gehad bij internationale integratie. De toegevoegde waarde per werknemer in de sector is tussen 2021 en 2023 echter met 15 % gedaald, een daling die sinds 2007 is verdubbeld, waardoor het erop lijkt dat de voordelen van die wereldwijde participatie teruglopen. Nu de productiviteit afneemt, zou diversificatie de kwetsbaarheid voor verschuivingen in de mondiale handel en de financiële wereld kunnen helpen verminderen. Bovendien zit er nu een afstand van 30 % tussen het bbp en het nationale inkomen, een verschil dat sinds de wereldwijde financiële crisis is toegenomen. Het stimuleren van investeringen in lokale hoogwaardige O&O-projecten kan de kloof tussen het bbp en het bruto nationaal inkomen verkleinen en de nationale welvaart en het eigen vermogen ten goede komen.

(32) Het energiesysteem in Luxemburg wordt gekenmerkt door zijn sterke afhankelijkheid van invoer en van fossiele brandstoffen (77 % van de energiemix in 2022). Het land is een grote netto-importeur van energie. Het is bijna volledig afhankelijk van de invoer van primaire energie, met een afhankelijkheidsratio van 91 % in 2022. De totale geïnstalleerde capaciteit voor de productie van hernieuwbare energie bedroeg in 2023 782 MW, een stijging van 13,5 % ten opzichte van 2022. Het aandeel hernieuwbare energie in het bruto-eindverbruik van energie behoort echter nog steeds tot de laagste in de Unie.

(33) Luxemburg heeft aanzienlijke vooruitgang geboekt bij de verwezenlijking van de Uniedoelstellingen voor energie-efficiëntie voor 2030, hoewel de meeste regelingen nog steeds gebaseerd zijn op subsidies en het gebruik van financiële instrumenten nog steeds zeer beperkt is, met name wat betreft bedrijven en de industrie. De beste resultaten zijn er in de dienstensector, maar de woningsector loopt nog achter; daar is het eindenergieverbruik sinds 2015 stabiel gebleven. Om de Luxemburgse energiedoelstellingen voor 2030 te bereiken (25 % van de energie uit hernieuwbare bronnen halen en het eindverbruik van energie met 40 % tot 44 % verminderen in vergelijking met 2007), zal de ambitie om de broeikasgasemissies te verminderen en het gebruik van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie te verhogen, verder moeten worden opgeschroefd. Tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden in voor de groene transitie cruciale sectoren en beroepen, waaronder de productie, de inzet en het onderhoud van nettonultechnologieën, zorgen voor knelpunten bij de overgang naar een nettonuleconomie. Om het onbenutte arbeidsaanbod te ontsluiten, moeten die maatregelen toegankelijk zijn, met name voor personen en in de sectoren waarvoor de gevolgen van de groene transitie het grootst zijn.

(34) Congestie van het wegverkeer drukt op de economie en op de duurzaamheid van het milieu. Het wegvervoer blijft de grootste bijdrage leveren aan de uitstoot van broeikasgassen in Luxemburg en blijft van cruciaal belang voor het koolstofvrij maken van de economie. De transitie naar duurzaam vervoer vordert in Luxemburg en het aandeel lichte elektrische voertuigen is hoger dan het Uniegemiddelde. Er zijn echter verdere investeringen nodig om het aandeel van het passagiers- en goederenvervoer per spoor te vergroten, aangezien 86 % van het passagiers- en goederenvervoer nu over de weg gaat; grensregio's zijn daarbij een aandachtspunt voor verbetering van de grensoverschrijdende connectiviteit.

(35) Aangezien de economieën van de lidstaten van de eurozone in hoge mate met elkaar zijn verweven en zij collectief bijdragen tot de werking van de economische en monetaire unie, heeft de Raad in 2024 de lidstaten van de eurozone aanbevolen actie te ondernemen, onder meer door middel van hun herstel- en veerkrachtplannen, teneinde uitvoering te geven aan de aanbeveling van 2024 over de eurozone. Voor Luxemburg dragen de aanbevelingen 1, 2, 3 en 4 bij tot de uitvoering van de eerste, tweede, derde en vierde aanbeveling die zijn vastgesteld in de aanbeveling van 2024 over de eurozone,

BEVEELT AAN dat Luxemburg in 2024 en 2025 de volgende acties onderneemt:

1. het budgettair-structurele plan voor de middellange termijn tijdig indienen; de noodsteunmaatregelen voor energie afbouwen vóór het stookseizoen 2024/2025; de houdbaarheid van het pensioensysteem op lange termijn aanpakken, in het bijzonder door mogelijkheden voor vervroegde uittreding te beperken en door de participatiegraad van oudere werknemers te verhogen; vaart zetten achter de invoering van uitgebreid beleid op het gebied van landgebruik en een hervorming van de onroerendgoedbelasting en prioriteit geven aan het ontwikkelen van grootschalige districtsprojecten

op grond die eigendom is van de overheid; meer actie ondernemen om agressieve fiscale planning doeltreffend aan te pakken, met name door toereikende belastingheffing op uitgaande betalingen van interesten en royalty's aan laag- of niet-belastende jurisdicties;

2. verdergaan met de snelle en doeltreffende uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, waaronder het REPowerEU--hoofdstuk zodra dat is goedgekeurd, en ervoor zorgen dat de hervormingen en investeringen uiterlijk in augustus 2026 worden voltooid; de uitvoering van de cohesiebeleidsprogramma's versnellen; in het kader van de tussentijdse evaluatie van die programma's gericht blijven op de overeengekomen prioriteiten, en daarbij de kansen die het platform voor strategische technologieën voor Europa biedt om het concurrentievermogen te verbeteren, in overweging nemen;
3. de prestaties van het schoolonderwijs verbeteren en kansengelijkheid daarin bevorderen, onder meer door het onderwijs aan te passen aan de behoeften van kansarme leerlingen en leerlingen met verschillende taalachtergronden; tekorten aan arbeidskrachten en discrepanties tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden aanpakken, met name wat betreft de groene transitie;
4. het concurrentievermogen stimuleren door bedrijfsinvesteringen en greenfieldinvesteringen te ondersteunen, met name voor O&O-intensieve activiteiten; de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen verminderen door te investeren in energie-efficiëntie en hernieuwbare energie; de elektrificatie van het openbaar vervoer verder bevorderen en investeren in netwerken en infrastructuur voor openbaar vervoer.

Gedaan te Luxemburg, 21 oktober 2024.

Voor de Raad

De voorzitter

NAGY I.